

Gemeentebreed

Heb ik me daarvoor aangekleed?

Over besef van heiligheid

G. Zomer

De trouwdienst van prins Floris en Aimée - vorige maand - begon met een grapje. U bent in grote getale opgekomen, zei de voorganger, dat is goed voor de collecte. Prompt zoomde de camera in op de koningin. Zij lachte niet. Ze fronste. En ze keek naar haar zuster, prinses Irene, die naast haar zat. Ik was nieuwsgierig. Wat zei ze toen precies? Ik dacht aan wat eens een misnoegde Spakenburgse zuster-in-klederdracht tegen mij had gezegd. Ze was ontstemd over de dienst waarin ik was voorgegaan. De preek was te kort en u maakte een grapje, zei ze. *Heb ik me daarvoor aangekleed...?*

Zondagse kleren

De voorganger in die koninklijke trouwdienst zag een kerk vol mensen in hun mooiste kleren. U bent hier in uw zondagse kleren, zei hij. En dat bleek toen een opstap te zijn naar zijn preek over het kledingvoorschrift van Paulus in Kolossenzen 3:12. Die prachtttekst die de gemeente aanspreekt op haar bijzondere positie: U bent uitgekozen door God, u bent zijn heiligen, houdt u zich dan aan het volgende voorschrift: kleedt u in innig meeleven, in goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld.

Die tekst verlost mij van mijn moeite met de zondagse spijkerbroek. Dat kledingstuk dat ik maar niet wil begrijpen. Doordeweeks loop je in een streepjespak, omdat je werk je dit voorschrijft, en 's zondags kom je met een kale spijkerbroek naar de kerk. Het is voor mij een blijk van een afnemend besef van heiligheid. Maar als ik er iemand op aanspreek, dan wordt er wel gezegd: het geloof zit toch niet in de kleren. Geloof is niet een zaak van uiterlijkheid, maar van het hart.

Vreze des Heeren

Precies, zei me eens een wat ouder gemeentelid, toen ik zelf nog een jonge dominee was. Geloof is een zaak van het hart. En daarom, zei hij, ga ik in een net, maar donker pak naar de kerk. Hoe kan ik anders voor God verschijnen. Als je toch besef hebt van wie God is, wie ben dan jij, ellendig mens. De man zei me dit in een discussie over een voorstel om de liturgie te wijzigen. Het ging om een eenvoudige subtiele verandering. De gemeente was nog gewoon om te blijven zitten onder votum en zegengroet. Ik stelde voor om voortaan te gaan staan. Mijn broeder in zijn stemmige pak had daarmee dus moeite. Hoe zou ik dat durven, zei hij. Als God verschijnt, neig ik het hoofd. En als dan nog de voorlezing van de wet volgt, ben ik verslagen van hart.

Het is lang geleden. En laat niemand die tijd verheerlijken. Zeg niet dat we toen nog weet hadden van 'de vreze des Heeren'. De vrees was soms heuse angst. Het avondmaal werd gemeden. De openbare geloofsbelijdenis werd uitgesteld. En over God sprak je niet of nauwelijks. Zijn naam dorst je niet uit te spreken. Met een hoofdknik werd omhoog gewezen: Hij daarboven. En als er gebeden moest worden, dan mompelde men wat achter de pet. We zijn in onze tijd wat meer vrijmoedig. Maar zijn we nu soms niet al te vrijmoedig? We hebben de mond vol over God, noemen makkelijk de naam Jezus en we laten ons hart liever vollopen dan neerslaan. We hebben daarom ook wat moeite met bepaalde onderdelen van de

liturgie. Er is verlegenheid met een schuldbelijdenis. En ik ken iemand die wel bepleit om de wet van God uit de liturgie te verwijderen.¹ Hij ervaart het als stuitend, hinderlijk. De oude wet van God hindert een vrije en vrolijke omgang met God, zegt hij. De wet deprimeert, die maakt me somber en geeft me een verkeerd besef van God.

Wie is God

Mijn houding tot God heeft te maken met besef van God. Dat heeft God ons zelf geleerd met een woord waarmee Hij tegelijk ook onze houding heeft genormeerd: *Wees heilig, want Ik ben heilig*. Dit bekende woord dat ons leert om voor we iets over God willen zeggen, eerst naar Hem te vragen. Wie is God? En laten we dan niet te snel zijn met ons antwoord. Onze makkelijke praat over God en Jezus verraadt een al te oppervlakkige Godskennis.

Een al te vlakke kennis van God kwam ik tegen in een boekje dat graag wordt gebruikt als studiemateriaal op onze jeugdverenigingen.² Het ziet eruit als een aantrekkelijk boekje. Het gaat over God, over jongeren die op zoek zijn naar God en wat Hij voor hun leven kan betekenen. Het boekje voorziet in een behoefte. De vraag naar de zin van God in ons gewone leven wordt veel gesteld. In het eerste hoofdstuk legt het boekje het verschil uit tussen God, Jezus en de Heilige Geest. Dat moet dus gaan over de Drie-eenheid van God. Het boekje wil niet moeilijk doen. Want geleerde mensen, zo wordt gesteld, hebben hier eeuwen over geruzied en ingewikkelde formuleringen bedacht. We kunnen wel proberen om God te ontleden, maar uiteindelijk is het belangrijker om een relatie met Hem te hebben. En dan wordt het vervolgens simpel voorgesteld. De Drie-eenheid zou gaan over God die op verschillende manieren in onze mensenwereld aanwezig is. God boven ons, onder ons en in ons. God speelt drie verschillende rollen. God is als water, dat kan bestaan in damp, vloeistof en ijs. Zo moeten we het maar begrijpen. Laten we het simpel houden, om de relatie met God beter te begrijpen en meer direct te ervaren.

Intussen blijkt dit boekje een dwaling te leren. De dwaling van Sabellius die in artikel 10 van de NGB wordt afgewezen. De drie Personen van de ene God zouden slechts drie modaliteiten zijn. Drie verschijningsvormen. Sabellius gebruikte graag het beeld van de zon: de Vader is de zon in haar verschijning, de Zoon is haar licht en de Geest is haar warmte-uitstraling. Een duidelijk beeld. Maar het is een ongeoorloofde versimpeling van God. En het heeft kwade gevolgen voor onze omgang met God.

Wie is Jezus

Geloof is relatie. Een verhouding met God. God wil die relatie. Maar hoe verwezenlijkt Hij die? Door - om zo te zeggen - het aanbod van de relatie met Jezus. Die relatie brengt ons in relatie met God. Wie de Zoon gelooft, heeft toegang tot de Vader. De geloofsrelatie is dus complex. En die complexiteit moeten we goed begrijpen om onze houding tot God en onze omgang met de Here heilig te beleven. Er is dus sprake van een dubbele relatie. De band met Jezus en met God. Het gaat uiteindelijk om die band met God. Die eeuwige, intieme relatie van liefde en trouw, in heiligheid. En de band met Jezus is dan de noodzakelijke binding om mij, verdwaalde zondaar, terug te brengen bij de heilige God.

Wie is dan Jezus voor jou? Graag wordt Hij voorgesteld als je vriend. En vervolgens beleven we die relatie. En het is waar: graag *is* Hij je vriend! Een vriend in nood. Ken je die Jezus? Je redder. Hij heiligt je omgang met de heilige God.

Gods heilige geschiedenis

Wees heilig, want Ik ben heilig. Waar vinden we dat woord in de Bijbel? Petrus citeert dit woord in zijn eerste brief (1:16) als hij met het oog op ons heilige leven van nu herinnert aan de vroegere woestijntijd. Tóen is God met dit woord naar zijn volk toegekomen (Lev. 11:19-20). Om dat volk mee te nemen in zijn geschiedenis. De geschiedenis van Gods grote daden. Voor een goed besef van God en onze houding jegens God is kennis van die geschiedenis heel erg nodig. Betrokken kennis. God heeft ons in zijn geschiedenis willen opnemen. Is dát besef nog aanwezig? We kennen natuurlijk de verhalen. Ze worden graag verteld. Telkens opnieuw. Neem nu de pas verschenen kinderbijbel van de bekende ds. Nico ter Linden, *Koning op een ezel*. Knap verteld, maar het zijn slechts verhalen. Ze zijn niet echt gebeurd, onthult de schrijver. Daarvan schrikken we, en we roepen deze dominee ter verantwoording. Het zal immers waar wezen. De dominee ontkent dat niet. En zit hij daarmee niet dicht bij onze beleving van de bijbelse verhalen? Ze zijn waar, maar hebben we er ook heus besef van dat het allemaal echt is gebeurd?

Een verlegen ouderling

Op de kerkenraad deelde een ouderling met zijn medebroeders zijn verlegenheid met het huisbezoek. Het is moeilijk om een echt gesprek over het geloof los te krijgen. We zijn zo gauw uitgepraat, zei hij. Men gelooft het allemaal wel. Jezus houdt van ons en God zorgt voor ons. Soms is er een vraag als een onverwachte gebeurtenis dit mooie geloof schokt. Maar eigenlijk, zei de ouderling, gaat het nergens meer over. God komt niet echt ter sprake. Soms denk ik: ben ik hiervoor op bezoek gekomen?

Ik adviseerde mijn ouderling om op zo'n bezoek van God te verhalen. Vraag maar niet naar God in afwachting van een getuigenis waarmee je je huisbezoek als een goed bezoek kunt afvinken. Pak de Bijbel, lees een mooi hoofdstuk van wie God is en wat Hij eens gedaan heeft. Neem de vaak zo spaarzame gelegenheid van het huisbezoek. Doe dan wat Paulus schreef aan Timoteüs. Hij zei hem dat hij zich in die jonge gemeente van Efeze moest toeleggen op het voorlezen (1 Tim. 4:13). Neem als eens Petrus de hoorder(s) mee terug in de tijd. Ter wille van onze omgang met God in het leven van nu. Omgord dus de lendenen, zei Petrus (1 Petr. 1:13) tegen zijn lezers. Zo betrok hij hen - met het oog op hun leven met God in de wereld van nu - bij de geschiedenis van Gods volk. Die betrokkenheid hebben wij in onze tijd hard nodig. Dominees en bijbelclubs moeten die betrokkenheid stimuleren. Laten we verhalen van God!

Jezus ontdekken

En laten we dan in die betrokkenheid Jezus ontdekken. Onze Here Jezus Christus. Die vanuit de geschiedenis van Israël naar ons toekomt. *Daarin* biedt Hij Zich aan. Om ons tenslotte aan te bieden aan God. Deze Jezus ontdekken!, dat zal meer effect hebben dan enige therapie die ons een doelgericht leven belooft. Deze Jezus belooft ons een heilig leven, in besef van de heiligheid van God.

Noten:

- ¹. Bert Bolhuis, *Vrijgemaakt door de Zoon... werkelijk vrij!*
- ². *God gezocht*, brochure van Youth for Christ, Kampen 2001.